

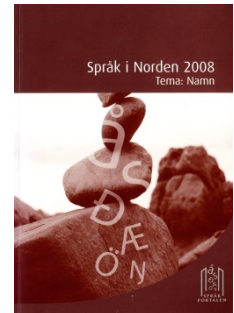
Sprog i Norden

Titel: Från Ehrenstråle till Eaglewing. Om svenska personnamnsregler

Forfatter: Eva Brylla og Sonja Entzenberg

Kilde: Sprog i Norden, 2008, s. 35-44

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/archive>

© Forfatterne og Netværket for sprognævne i Norden

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Sprog i Norden (1970-2004) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Från Ehrenstråle till Eaglewing. Om svenska personnamnsregler

Eva Brylla och Sonja Entzenberg

Med utgångspunkt i 1901 års namnförordning och 1963 års personnamnslag diskuteras 1982 års personnamnslag, dess verkningar och påverkan på svenskt namnskick av idag. Medan tidigare lagstiftning dominerats av det allmännas intresse för namnstabilitet, kommer i 1982 års lag till uttryck en ökad frihet för den enskilde ifråga om namnval. En fråga som står i förgrunden är det så kallade lämplighetskravet på svenska efternamn. Uttolkningar av lagtexten har inneburit stora förändringar i det svenska namnskicket. Från språkforskarnas sida har ställts frågan om inte myndigheterna i alltför hög utsträckning styrt utvecklingen genom administrativa åtgärder och beslut, som byggt på en godtycklig tolkning av namnlagen.

”Utan ett namn är man ingen” är den dramatiska rubriken på en artikel på ungdomssajten *Darling*. Våra personnamn påverkar och formar oss, enligt psykologen Unni Bonnedal, och hon menar att barn med vanliga förnamn kan bli förvirrade av att träffa andra med samma namn. Så mer unika personnamn är att rekommendera, men inom vissa gränser. *Coca Cola* passar inte som förnamn; *Java*, *Linux* och *Lingon* är däremot namn som passar i ”vår tid” (www.darling.se/nr23/namn/).

Artikeln i *Darling* tar upp ett angeläget ämne som debatteras ganska flitigt i olika forum, inte minst på olika bloggar. Kärnfrågan är givetvis om vi behöver några regler för våra personnamn eller om vi ska slopa alla regler. Är inte bruket av personnamn en fråga av privat karaktär som inte kräver någon inblandning från officiella organ? För att ge lite perspektiv på frågeställningen ska vi här dels kortfattat beskriva framväxten av de svenska personnamnsreglerna under 1900-talet, dels belysa några problem i den nuvarande namnlagen.

1901 års namnförordning och 1963 års lag

Diskussionen i riksdagen om behovet av ett mer ordnat system för våra personnamn kan sägas ha initierats av Sigfrid Wieselgren i slutet av 1800-talet. Han inkom då med två välskrivna motioner (MFK 1896:6, 1898:6), som pläderade för en lagstiftning avseende personnamnsbruket. Utgångspunkten i Wieselgrens argumentation var individens rätt till sitt namn. I fråga om förnamnen borde föräldrarnas rätt att ge barnen vilka namn som helst begränsas. Han lyfter fram ett antal olämpliga förnamn som *Enebom*, *Leipzig*, *Frangdor* och *Satanea*, vilka ansågs smutsa ned den heliga dopakten. I denna fråga fick Wieselgren mothugg av mer liberalt sinnade riksdagsledamöter, som menade att valet av förnamn var ”en ren smaksak” och att missbruk av friheter inte nödvändigtvis skulle leda till inskränkningar. Därefter försvann förnamnen ut ur debatten, och i fokus stod istället släktnamnsbruket. Eftersom Sverige vid tiden för motionerna inte hade någon släktnamnsplikt och bruket med fadersnamn på *son* och *dotter* fortfarande var levande inom vissa sociala grupper, var släktnamnsbruket vacklande. Det förekom att en person bytte tillnamn vid flera tillfällen under sin livstid. Behovet av ett mer ordnat system för bruket av tillnamn var stort, menade Wieselgren, inte minst ur ett identifieringsperspektiv. Som bevis för detta presenterade han utdrag ur polisregistren (Wieselgren var generaldirektör för Fångvårdsstyrelsen): 1 712 brottslingar bar namnet *Andersson* (många av dem med likalydande förnamn). Hur skulle alla personer som hette *Andersson* särskiljas från varandra? Antalet brottslingar med adelsnamn var också betydande: *De Geer* (bettlare som gripits för lösdriveri), *Ehrenstråle* (fabrikarbetare som gripits för tjuvnad), *Linné* (arbetare som gripits för lösdriveri), *Renstjerna* (piga som gripits för barnamord) osv. Detta var ohållbart enligt Wieselgren som menade att Sverige borde liksom alla andra civiliserade länder införa ett system med fasta släktnamn. Ett gemensamt släktnamn förenade dessutom alla familjemedlemmar till en enhet i samhället, och ett unikt släktnamn borde skyddas från intrång från andra främmande personer. Många riksdagsledamöter kände dock en tveksamhet inför en total reglering. Alltför många problem tornade upp sig och namnkulturen i Sverige var trots allt ganska stabil. Den på riksdagsdebatten efterföljande utredningen ledde i alla fall till en namnförordning.

Formuleringarna i 1901 års namnförordning (SFS 1901: 125) var ganska försiktiga. Det huvudsakliga syftet var att uppmuntra fler att anta släktnamn. Några direktiv innehöll inte förordningen, men den underförstådda utgångspunkten var att släktnamn skulle bildas i enlighet med traditionella mönster som utvecklats i Sverige sedan 1600-talet. Förordningen innebar ett visst skydd för befintliga släktnamn, eftersom nya släktnamn skulle godkännas av länsstyrelserna. Trots allt

ökade nu intresset för en mer omfattande namnreglering. En bidragande faktor var utvecklingen mot ett mer urbant och industriellt samhälle, och statens strävan efter en mer effektiv kontroll av medborgarna via ett säkrare identifieringssystem. Ur ett statligt perspektiv var det framför allt ett system av särskiljande släktnamn som var det eftersträvansvärda, medan förnamnen inte tilldrog sig samma intresse.

Ungefär samtidigt som diskussionen i riksdagen om personnamnsregleringen pågick inleddes en process att reformera äktenskapslagstiftningen. I debatten om den nya äktenskapslagen eftersträvades likställighet mellan makar inom de flesta områden, släktnamnsbruket dock undantaget. Hustrun föreskrevs både i 1915 års anvisningar till kyrkböckers förande (SFS 1915: 403) och 1920 års giftermålsbalk (SFS 1920: 405) att anta makens släktnamn som det gemensamma. I frånvaro av allmän släktnamnsplikt infördes alltså regeln om kvinnans antagande av mannens släktnamn vid giftermål 1920. Bruket med släktnamn var då i princip redan etablerat i samhället, och i detta system var det självklart att kvinnan förväntades anta makens släktnamn och etablera en namngemenskap på mannens villkor. Det var en vedertagen praxis som kodifierades i giftermålsbalken. Att lagstifta om allmän släktnamnsplikt tycks dock fortfarande ha varit förknippat med alltför många rättsliga problem.

Diskussionerna om våra personnamn fortsatte under 1900-talet i riksdagen och flera språkforskare engagerade sig i debatten. En av de mer betydelsefulla var professor Adolf Noreen som i flera skrifter beskrev tillståndet för våra personnamn. Han klagade bl.a. över de alltmer osvenskt och exotiskt klingande namn människor valde att anta som släktnamn. Resultatet blev att han föreslog några konkreta åtgärder såsom skapandet av en central namnmyndighet med sakkunniga rådgivare knutna till sig och utarbetandet av listor (s.k. namnförslagsböcker) med lämpliga släktnamn i vägledande syfte för allmänheten (Noreen 1924 s. 52 ff., Brylla 2002 s. 76 f.). Noreens huvudsakliga intresse var personnamnens språkliga gestaltning, och det främsta språkliga argumentet var att personnamnen skulle ha svensk prägel. Hans engagemang och så småningom tillkomsten av ett antal namnförslagsböcker samt en central handläggning av namnsansökningar innebar att reglerna för att godkänna släktnamn skärptes.

Fram till 1960-talet synes staten och språkvårdarna ha ett gemensamt intresse avseende personnamnen. Möjligtvis var det så att de statliga företrädarna var nöjda så länge särskiljningsprincipen efterlevdes, och man förlitade sig på att språkvårdarna övervakade den språkliga utformningen av enskilda släktnamn. Var och en skötte sitt ansvarsområde helt enkelt. En genomgång av ett antal ansökningar från 1940-talet visar att professor Jöran Sahlgrens synpunkter angående

namnens språkliga utformning aldrig ifrågasattes. Även om det i senare namnförslagsböcker infördes nya namnelement och hållningen blev mer liberal till utländskt inflytande, var den grundläggande regeln att nybildade släktnamn skulle vara svenska (bortsett från möjligheten att anta finska eller samiska släktnamn). Så länge enspråkstänkandet dominerade i samhället var det lätt att få gehör för detta synsätt (se Josephson 2004 s. 146).

Till slut utarbetades ett förslag till personnamnslag, vilket i sin tur resulterade i en proposition och Sveriges första namnlag 1963 (Prop. 1963, SFS 1963: 521). Detta innebar att alla bestämmelser som rörde personnamn sammanfördes i en och samma lag. Den reglerade förvärv av släktnamn, innehöll föreskrifter om skydd för samt förlust av släktnamn och förmedlade bestämmelser avseende förvärv av förnamn. Det blev nu möjligt för hustrun att hålla fast vid sitt släktnamn som ogift, om hon före äktenskapet anhöllit om detta. Fortsatt huvudregel var att kvinnan i samband med giftermål antog makens släktnamn, och endast om synnerliga skäl påvisades, kunde hustruns namn bli det gemensamma. När det gällde den språkliga bedömningen, uttryckte sig lagen inte särskilt precist, men under årens lopp hade en namnbildningspraxis utvecklats vid de myndigheter som handlade namnärendena, och man förlitade sig på denna namnpraxis. I direktiven inför utarbetandet av namnlagen anfördes att även släktnamnens språkliga form skulle regleras och resultatet blev 9 §: ”Såsom nytt släktnamn må godkännas endast namn, som till bildning, uttal och stavning överensstämmer med inhemskt språkbruk.” Utredarna underströk vikten av samarbete med språklig expertis, och till den handläggande myndigheten Patent- och registreringsverket knöts också en språklig rådgivare.

Även om det fanns riksdagsledamöter som menade att lagen var modern och följde en rad nya principer, blev den snabbt omodern. Den ekonomiska och politiska utvecklingen utformade nya principer för det demokratiska samhället. Debatten i riksdagen antyder också att en annorlunda syn på jämställdhet, särskilt mellan kvinnor och män, var under etablering. En starkt bidragande orsak till att riksdagen redan 1972 beslutade om en översyn av namnlagen var att släktnamnssystemet upplevdes som orättvist ur ett könsperspektiv.

Under arbetets gång med genomlysningen av lagen effektiviserades systemet med personnummer, och släktnamnets betydelse för identifieringen av enskilda individer minskade. Detta sammantaget påverkade utformningen i förslaget till ny namnlag som innebar en påtaglig liberalisering av befintliga regler. De språkliga kriterierna omformulerades men förblev vaga. I förarbetena till lagen går det att läsa att utredaren tänkt sig en större flexibilitet i bedömningen av nybildade personnamn.

1982 års personnamnlag

Två utgångspunkter är tydliga i 1982 års namnlag (SFS 1982: 670), nämligen valfrihet för den enskilde och jämställdhet mellan kvinnor och män. Flera valmöjligheter står nu till buds för gifta par. De kan välja att anta hustruns eller mannens efternamn som gemensamt, hålla fast vid sina respektive efternamn före äkten-skapet eller bilda ett nytt efternamn. Lagen avsåg också att öka valfriheten och förenkla proceduren för dem som vill byta förnamn eller efternamn.

För efternamnens del innehåller lagen i förhållande till den tidigare lagen från 1963 (SFS 1963: 521) nyheter som har inneburit stora förändringar i det svenska efternamnsskicket. Två problemkomplex står i förgrunden: 1) Likhets hinder; jämförelse med redan existerande namn och 2) Lämplighetskravet på svenska efternamn.

Namnlagens 13 § lyder: ”Som efternamn, vare sig det är nybildat eller ej, får inte godkännas namn som lätt kan förväxlas med ett efternamn som någon annan enligt lag bär eller har rätt att bära.” Vid Patent- och registreringsverket, den svenska namnmyndigheten, har man lagt stor vikt vid likhetsgranskningen, även om man på senare tid kan märka en viss mildring i bedömningen. Även den högre instansen, Patentbesvärsrätten, hade länge en liknande inställning till likhetsgranskningens betydelse. På senare tid kan man dock från överinstansens sida se en klart förändrad inställning.

Vid ett par tillfällen har Institutet för språk och folkminnen (tidigare Språk- och folkminnesinstitutet, SOFI) av språkliga skäl överklagat Patentbesvärsrättens beslut att trots invändning godkänna två nybildade namn. Det ena namnet var *Mil-mark*, som ska jämföras med de existerande efternamnen *Millmark* och *Mile-mark*. Det andra namnet var *Birkéus*, som ska jämföras med det redan existerande efternamnet *Berkéus*. I löpande tal är skillnaderna alldeles för obetydliga för att namnen ska hållas isär. Likhetsgranskningen är en grundläggande och viktig del i den språkliga bedömningen av namnförslagen. Det ena fallet las ner, eftersom det befintliga namnet numera inte hade någon bärare. I det andra fallet fann Regeringsrätten att SOFI saknade rätt att överklaga ett beslut av Patentverket i ett namnärrende. Dessa båda fall kom sålunda inte att prövas språkligt i den högsta instansen (Brylla 2003 s. 19 ff.).

Ovanstående fall har av SOFI bedömts som principiellt viktiga i den språkliga prövningen. Det hade varit av intresse att få en prövning i Regeringsrätten. Om dylika exempel inte ska anses som lätt förväxlingsbara, kommer det att få omfattande konsekvenser för namnskyddet i landet. Inte minst det stora antal människor som gjort ett namnbyte från ett ”vanligt” namn med många bärare till ett mera

unikt sådant kommer att bli besvikna, om namnskyddet på detta sätt naggas i kanten.

Enligt lagen från 1963 var huvudregeln för nybildade namns struktur att de "till bildning, uttal och stavning" skulle stämma överens med "inhemskt språkbruk". I samband med internationaliseringssträvanden har formuleringen ändrats i lagen 1982. I stället uttrycks det så att som nybildat namn inte får "godkännas namn som till bildning, uttal eller stavning har en sådan språklig form att det inte är lämpligt som efternamn här i landet" (12:1 §). Formuleringen har resulterat i en snabb förskjutning av det svenska efternamnsskicket. I och med att den nya formuleringen ger utrymme för olika tolkningar kan den också få till följd att det svenska efternamnsskicket helt förändras. Flera ansökningar om nya efternamn, som avslagits av Patent- och registreringsverket, har efter överklagande godkänts av den överordnade instansen Patentbesvärsrätten.

Ibland har det rört sig om efternamn som inte direkt vållar uttalsvårigheter men som till sin struktur starkt avviker från svenskt efternamnsskick. Exempel på sådana är *Lamagia* och *Lebélia*. Ett ännu djupare ingrepp i svenskt efternamnsskick representerar godkännandet av namn som till sin bildning är helt osvenska, t.ex. *Beachman* och *Mortaigne*. Ett mer eller mindre engelskt uttal förutsätts för *Beachman*, och det förtjänar att påpekas att ai i *Mortaigne* enligt sökandens egen uppgift inte, som man kunde tro, ska uttalas med ä- utan med a-ljud. Det har riktats invändningar från språkvetenskaplig synpunkt mot Patentbesvärsrättens godkännande av de två namnen. Regeringsrätten, den högsta instansen i personnamnsfrågor, som tog upp fallen till prövning, fastställde senare Patentbesvärsrättens tidigare domar. (Andersson & Brylla 1998 s. 109 ff., Brylla 2005 s. 73 ff.)

Godkännandet av *Beachman* och *Mortaigne* som nybildade efternamn har banat väg för liknande nybildningar, d.v.s. efternamn som uppenbart är bildade av engelska och franska namnelement: *Melkemichel*, *Seedhill*, *Newson*, *Swedenrose*, *Sandwood*, *Liongard*, *Bonfils*, *Skywolf*, *Goldenstone*, *Beckenridge*, *Lovecraft*, *Longyard*, *Comeback*, *Eaglewing*, *Hearthly*, *Dreamin*, *Flowerland*, *Coldwind*.

På liknande sätt har på senare tid godkänts namn som inte ansluter till traditionell svensk namnstruktur: *Tatrina*, *Barnosbo*, *Barslivo*, *Bartul*, *Shabbo*, *Farbikhtab*, *Shirazimohager*, *Rowshanravan*, *Bintkacimé*, *Alzangna*.

Enligt 34 § i personnamnslagen får som förnamn inte godkännas namn som kan väcka anstöt, kan antas leda till obehag för den som ska bära det eller som av någon annan anledning uppenbarligen inte är lämpligt som förnamn.

Föräldrar anmäler i dag till skatteverket vilket namn ett barn ska ha. Handläggarna på de lokala skattekontoren är de första att avgöra, om ett namn ska godkännas eller ej. Om skatteverket inte godtar namnet, kan föräldrarna överklaga

beslutet till länsrätten och sedan till kammarrätten. Om förslaget inte går igenom i dessa instanser, återstår prövning i Regeringsrätten (Brylla 2003 s. 23 f.).

En genomgång av förnamn som varit uppe till prövning i ovanstående instanser visar att den juridiska bedömningen varit tämligen subjektiv, och att godtycklighet i många fall fått råda. Här följer ett antal exempel.

Främmande ortografi. Godkända: *Axl, AnnaCarin, St. John*. Ej godkända: *Grng* och *Zrng*

Förnamn med smeknamnskaraktär. Godkända: *Bebben, Blomman, Liljan, Mango, Proffe, Ummis*. Ej godkända: *Bajen* och *Myran*.

Namn som är främmande för svensk namnstruktur. Godkända: Fiddeli, Jazz-Thure, Junior, Mig, Modesty, Månstråle, Platinah, Skylar (jfr Zkyler nedan), Solstråle, Summercloud, Te, Texas, Tiger och Twilight. Ej godkända: Ikea Nico Decibel, Filur, Main Frame Rackartuss, Hosianna, Kaninen, Knalle, Lakrits, Lingon, Mayday, Måne, October, Simon-Klippan, Sion, Snövit, Wit'stryder, Zkyler, Åskvigg.

De flesta avslagen vad gäller olämplighet beträffande förnamn hänvisar till att namnet har en påfallande efternamnskaraktär. Man hänvisar härvid ofta till förarbetena som låg till grund för lagen 1963 och lagen 1982 (Prop. 1963: 37 s. 133–135 respektive Prop. 1982: 156 s. 71). Här sägs uttryckligen att släktnamn inte längre får ges som förnamn. Bestämmelsen tillkom för att hindra ett rådande bruk att tillägga moderns efternamn som förnamn.

Ej godkända: *Alford, Amundsen, Björndal, Borregaard, Ernedotter, Hauberg, Hägerflyckt, Høije, Høst, Lekander, Murray, Schmidt, Silfverstråhle*.

Däremot går *Beck* bra. Kammarrätten i Stockholm (1994-05-30) skriver att det "inte [kan] anses att [...] Beck är av påtaglig efternamnstyp". För en namnforskare är detta obegripligt. Bredvid de vanliga sammansatta borgerliga släktnamnen finns en talrik grupp enkla namn. I vissa fall har sådana bildats till ortnamn, t.ex. *Beck* av *Västanbäck*, *Dahl* av *Dala*. Vanliga enkla namn är t.ex. *Berg, Lind, Holm, Björk* och *Ström* (Modéer 1989 s. 129). Även typiska efternamn som *Gutbrie, Hoffman, Jalkeus, Jolin, Krok, Rickman, Sinclair, Skjellerup, Stillhoff* har godkänts som förnamn.

Önskemål vid en översyn

Förutsättningarna för bedömningen av nybildade för- och efternamn har genomgått stora förändringar under 1900-talet. En stor del av förklaringen till de ändrade förutsättningarna finns i samhällsutvecklingen. Auktoriteter har fått allt mindre gehör i den språkliga normbildningen som i stället har blivit mer individuell.

Också statens intresse för släktnamnen ur kontrollhänseende har försvunnit i och med 1982 års namnlag, och istället ges numera den enskilde vidsträckt möjlighet att bestämma över sina personnamn.

SOFI har med två skrivelser till regeringen understrukit behovet av en översyn av 1982 års namnlag och dess tillämpning från språklig synpunkt. Från språkvetenskapligt håll har ställts frågan om inte myndigheterna i alltför hög utsträckning har styrt utvecklingen av namnlagens tillämpning genom administrativa åtgärder och beslut, som bygger på en godtycklig tolkning av namnlagen. Här nedan följer några synpunkter ur namnforskarnas perspektiv.

Vid en översyn av namnlagen kan det nu vara dags att släppa ett antal "fria namn" som man gjort i Norge (Lov 7. juni 2002 nr. 19 om personnavn; se Utne 2006) och numera i Danmark (sedan 1 april 2006; se www.retsinformation.dk och Lerche Nielsen 2007). Enligt Statistiska centralbyrån har 50 % av befolkningen i Sverige något av de 500 vanligaste efternamnen. Ett behov av att få anta ett "vanligt" svenskt efternamn förekommer hos vissa invandrare, som vill inlemmas i den traditionellt svenska kultursfären. Det finns också ett liknande behov från personer som vill byta identitet. Namnskyddet med likhetsgranskningen bör dock kvarstå och bör gälla alla nybildade namn. Under ett helt sekel har människor bytt namn för att få ett unikt namn och det vore fel att beröva dem denna möjlighet.

Mångspråkighet och internationalisering har bidragit till en mer invecklad språkgemenskap (se Josephson 2004 s. 15), och invandringen har även satt djupa spår i efternamnskicket under de senaste decennierna. Självklart ska invandrare kunna behålla sina efternamn eller ansöka om nya efter sina mönster. Hur vi ska förfara med ansökningar från etniska svenskar kan diskuteras. Man kan släppa namnbildningen helt fri. Man skulle också kunna göra skillnad på invandrare och etniskt födda svenskar och applicera nuvarande regler i namnlagen på de sistnämndas ansökningar.

För förnamnens vidkommande är det önskvärt med en central behandling som på Färöarna och på Island samt i Finland och tidigare i Danmark. Man ska kunna avvisa egendomliga skrivvarianter och förnamn som är olämpliga (t.ex. fantasi-namn och konstruerade namn). En lista över godkända namn skulle kunna utarbetas. Namnforskare bör delta i handläggningen.

I den allmänna språkvårdsdebatten har namnen hamnat vid sidan av det övriga språkbruket. Omsorgen om personnamnen bör tillmätas samma betydelse som övrig språkvård.

Källor och förkortningar

- Andersson, Thorsten & Brylla, Eva, 1998: Beachman och Mortaigne – prejudicerande fall för svenskt efternamnsskick? I: SAS 16, s. 109–111.
- Brylla, Eva, 2002: *Ursäkta, hur var namnet? Personnamn i praktiskt bruk*. Uppsala: Bokförlaget Bombus.
- Brylla, Eva, 2003: Behövs en personnamnslag? Namnlagens tillämpning ur språklig synvinkel. I: Ur SOFI:s värld. Vänskrift till Björn Lindquist den 9 september 2002, s. 19–25. Uppsala.
- Brylla, Eva, 2005: The Swedish Personal Names Act 1982 and the impact of its interpretation on the surname stock. I: SAS 23, s. 71–77.
- Josephson, Olle, 2004: *Ju. Ifrågasatta självklarheter om svenskan, engelskan och alla andra språk i Sverige*. Stockholm: Norstedts ordbok. (Skrifter utg. av Svenska språknämnden 91. Svenska Humanistiska förbundets skriftserie 117.)
- Lerche Nielsen, Michael, 2007: Et år med den nye danske navnelov. I: SAS 25, s. 95–117.
- Lov 7. juni 2002 nr. 19 om personnavn. Justis- og politidepartementet. Oslo. Länsrätten: domar.
- MFK = Bihang till riksdagens protokoll: Motioner i FK 1896:6, 1898:
- Modéer, Ivar, 1989: *Svenska personnamn. Handbok för universitetsbruk och självstudier*. 3 uppl. Utg. av Birger Sundqvist & Carl-Eric Thors med en bibliografi av Roland Otterbjörk som kompletterats och omarbetats av Sigurd Fries. Lund. (Anthroponymica Suecana 5.)
- Noreen, Adolf, 1924: *Spridda studier. Populära uppsatser 4*. Lund.
- Prop. 1963 = Kungl. Maj:ts proposition nr 37 år 1963. Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till namnlag m.m.; given Stockholms slott den 12 januari 1963. I: *Bihang till riksdagens protokoll år 1963*. Första saml. 7. Kungl. Maj:ts propositioner nr 31–47. 1963. Stockholm.
- Prop. 1982 = Regeringens proposition 1981/82: 156 om namnlag; beslutad den 4 mars 1982. Stockholm. I: *Riksdagen. Protokoll. Bihang*. 1981/82. Saml. 1. Regeringens propositioner. Nr 154–162. Band B 23.
- SAS = *Studia anthroponymica Scandinavica*. Tidskrift för nordisk personnamnsforskning. 1–. 1983 ff.

SFS 1901: 125 = Förordning angående antagande af slägtnamn; gifven Stockholms slott den 5 december 1901. Stockholm.

SFS 1915: 403 = Kungörelse angående ändrad lydelse av tredje stycket i de till nådiga förordningen angående kyrkböckers förande den 23 december 1910 hörande regler till församlingsbokens kol. 1; gifven Stockholms slott den 23 oktober 1915. Stockholm.

SFS 1920: 405 = Giftermålsbalk; gifven Stockholms slott den 11 juni 1920. Stockholm.

SFS 1963: 521 = Namnlag; gifven Stockholms slott den 11 oktober 1963. Stockholm.

SFS 1982: 670 = Namnlag; utfärdad den 24 juni 1982. Stockholm.

SOFI = Språk- och folkminnesinstitutet [numera: Institutet för språk och folkminnen].

Utne, Ivar, 2006: Hvilke holdninger kan leses ut av navneskifter etter den nye personnavnloven? I: *Nytt om namn*. Meldingsblad for Norsk namnelag 44, s. 13–18.

www.darling.se/nr23/namn/ (senast besökt september 2007).

www.retsinformation.dk (senast besökt april 2007).

Summary

The article describes the development of the regulation of Swedish personal names during the 20th century. While earlier legislation was dominated by the idea that name stability was in the public interest, the 1982 Personal Names Act is concerned with the individual's freedom to choose his or her own name.

One factor which will have the greatest impact on the surname stock in the future is how the “suitability requirement”, which is extremely vaguely worded in the act, is interpreted. The article argues that there is a significant problem with the 1982 Act, in that it is out of step with the present-day situation and current practice. The varying ways in which these issues have been handled by the authorities are a persuasive reason for a review of the 1982 Personal Names Act.